

[Finansministeren.]

ning i vore dage, hvor prisniveauet desværre er undergivet betydelige svingninger. Hvis priserne stiger, så stiger også statens indtægtsbehov, og så stiger de varepriser, som tolden er indrettet på at tage hensyn til. Det må derfor være ønskeligt, at tolden automatisk følger med. Omvendt vil det i en prisfaldsperiode både fiskalt og handelspolitisk være ønskeligt, at toldsatserne ikke bliver hængende på det høje niveau, når de prismæssige forudsætninger falder bort.

Det er da også et gammelt ønske her i landet, at vi skulle gå over til værditold i langt højere grad end nu, således som man efterhånden har gjort det i mange lande. Det er bekendt, at afdøde finansminister Neergaard i sit toldlovsforslag af 1921 søgte at gøre et stort fremstød i denne retning. Han kom ikke igennem med dette, hvilket er meget beklageligt, men det er jo en kendt sag, at det er praktiske vanskeligheder, der tidligere har formindsket værditoldens muligheder. Det er let at konstatere en vares mængde, dens vægt o. s. v., men det kan ofte være vanskeligere at konstatere dens værdi med sikkerhed. Imidlertid har vi i dag betydeligt større erfaring på dette område, end man havde i 1921, bl. a. fordi man i 1922 oprettede toldvæsenets fakturakontrol. Desuden har vi jo også mere pristatistik og i det hele taget flere økonomiske oplysninger til vor rådighed, end man havde for en menneskealder siden.

På grundlag af de erfaringer, man efterhånden har skabt sig på denne måde, mener man nu i toldvæsenet, at tiden er inde til at gøre et stort fremstød for værditolden. Jeg kan nævne, at i dag er der kun 71 af toldlovens positioner, der helt eller delvis bygger på værditold, og det svarer kun til 12 pct. af den toldpligtige indførsel i 1950. Efter det her foreliggende forslag kommer vi op på 230 satser, og en del af dem omfatter meget betydelige grupper — navnlig manufakturvarer, men også en række andre.

Den tredje begrundelse for en ændring af toldloven i dag er den meget store stigning i varepriserne, som vi har fået i de sidste årtier. Der er her særlig grund til at se på de sidste 20 år, fordi vi siden 1932 har haft en direkte importregulering, der i de perioder, hvor den var mest omfattende, i vidt omfang har sat tolden ud af spillet som handelspolitisk instrument. Der kan ikke være tvivl om, at den beskyttelse, som den direkte importregulering har betydet, i mange tilfælde har stillet vore beskedne toldsatser fuldstændig i skyggen, og der er i ly af

denne ekstraordinære beskyttelse opstået en hel del produktion, som desværre næppe ville kunne klare sig, hvis vi kun havde den beskyttelse, der lå i vore toldsats, selvom disse satser havde fulgt med varepriserne opad. Det har de imidlertid langtfra gjort. Jeg kan nævne, at i 1951—52 indbragte tolden omtrent samme beløb som i 1931—32, det sidste år før valutacentralens indførelse. Men importpriserne er nu 3—4 gange så høje som dengang, og toldbeløbet skal naturligvis også måles med en større varemængde, idet befolkningen er vokset med ca. 20 pct. i denne årrække. Man kan vel da meget groft sige, at toldniveauet er faldet til $\frac{1}{4}$ i den periode, da toldens virkninger delvis har været suspenderet. Hvad det betyder for statsfinanserne, behøver jeg ikke at omtale. Tolden var engang en hovedpost på statsregnskabet. Den er nu en beskedent post, medens andre indtægter er vokset stærkt, bl. a. indkomstskatten. Lige så afgørende er det, at nu er vi ved et punkt, hvor tolden igen er ved at få noget af sin normale betydning som handelspolitisk instrument på grund af den liberaliseringsproces, vi er inde i.

I det sidste par år er en betydelig del af vor import sat på friliste — liberaliseret, som det hedder i OEEC. Vi står i disse dage i begreb med at foretage en ny overførsel til friliste, hvorved liberaliseringsprocenten kommer op over de 75, som vi er forpligtet til nu, da vi ikke længere er i egentlig valutanoed. Men det er jo meningen, at denne liberalisering skal fortsætte. For det første er det jo tanken, at de deponeringer, der er knyttet til frigørelsen af manufakturimporten m. v., efterhånden skal afvikles, således at vi her nærmer os fuld liberalisering. Jeg kan nævne, at OEEC ikke anser disse varer for fuldt liberaliserede, så længe deponeringen består. Endvidere er det jo bekendt, at der i Paris for tiden føres forhandlinger om en udvidet fællesliste for liberalisering. Når disse forhandlinger er afsluttet — forhåbentlig om kort tid —, vil det medføre overførsler af flere varer til friliste også i Danmark. Til gengæld tør vi håbe på, at den udvidede fællesliste betyder en større liberalisering for vore eksportvarer, ikke mindst landbrugsvarer, i andre lande. Dette har været Danmarks hovedbestræbelse under disse forhandlinger. Vi står altså i en liberaliseringsproces — den er begyndt før dette forslags fremkomst, den må fortsættes efter dets vedtagelse. Ved denne proces træder tolden ind i sin normale funktion, men den træder ind på et niveau,